

OKI'ye değen kadın aklı

Lusi Adut

Dünyada 120 ülkede faaliyet gösteren OKI'nin tek kadın üst düzey yöneticisi olan OKI Türkiye Genel Müdürü Lusi Adut enerjik, pratik ve mütevazi... Adut'un başarısının sırrı; kolay pes etmemek.

— Röportaj: Deniz YANIKTAŞ —

Lusi, Çanakkale doğumlu, 4 yaşından beri de İstanbullu. İlkokulun ardından sınavlarını kazandığı Robert Kolej'de 7 yıl eğitim alan Lusi Adut, Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü'nden 1986'da mezun olur. Ve 3 gün sonra Önsel'de işe başlar. 6 aylık iş deneyiminin ardından Önsel'in kardeş kuruluşu Bilgitaş Şirketler Grubu'nda yönetim kurulu başkanı asistanı, sonrasında ithalat müdürü, 1997'de grubun bilgisayar şirketinde genel müdür olur. 2001'de OKI Türkiye'nin kuruluşuyla önce Ülke Müdürü sonrasında da Genel Müdür olan Adut, OKI'de 10. yılını kutluyor.

Aile şirketinde arasıra çalışan Lusi Adut'un ilk iş deneyimi lise son sınıftan itibaren. Yazları Büyük Ada'da oturan Adut'un yaşlıları tatilin keyfini çıkarırken o, amatör olarak özel ders verir. İlk ders verdiği komşu çocuğu, Adut'tan aldığı derslerle tüm sınavlarını başarıyla verir ve liseden mezun olur, hediyesi Japon işi, altı tane küçük çerez tabağıdır. Adut için aldığı bu hediye çok değerlidir, çünkü emeğinin ilk karşılığıdır ve hala evinin başköşesinde durur. Ama Adut'un asıl kazanımı, insanları tanımadır: "İnsan psikolojisini anlıyorsunuz. Eskiden zor çocuklar ders alırdı. Bu sayede zor insanlarla baş etmeyi öğreniyorsunuz. 45 dakika, 1 saat boyunca o insanı masanın başında oturtup, ders anlatmak zorundasınız. Bu, insanı tanımanızı ve öğretmek istediğinizi adım adım anlatmanızı sağlıyor. Zamanla birçok öğrencim oldu, para da kazandım. Herkes Ada'nın keyfini çıkarırken ben arka arkaya ders verirdim." Boğaziçi'nde öğrenciyken son sınıfta birçok büyük kuruluştan gelen teklifleri değerlendiren Adut, daha büyük ölçekli bir şirkette işe başlamak yerine orta öl-

çekli bir şirkette her şeyi öğrenerek yükselmeyi tercih eder. Bilgitaş'ta işe giren Adut'un hayatındaki Japon tesadüflerinin ikincisi, ilk işe başladığı güne denk gelir: Patron onu çağırarak faks cihazını tanıtır ve bu ürünü satmaya başlayacaklarını anlatır. Yıl 1986'dır, ürün OKI'nin ilk modeli OKI faks OF1'dir."

Lusi Adut'un farklılığa ve yeniliğe merakı yüksek. Bilgisayar şirketinin başına geçtiğinde o teknolojiyi çok iyi bilmediğini, ancak öğrenmek için çok sıkı çalıştığını anlatıyor. Çünkü bilişim çok hızlı ve sürekli gelişen dinamik bir sektördür. Yaptıkları işi buz satmaya benzetiyor: "Biz teknoloji filan satmıyoruz, buz satıyoruz. Anında her şey değişebilir, elinizdeki değeri kaybetmemek için çok hızlı hareket etmeniz lazım." Adut'un teknolojiyi sevmesinin nedeni; insanı gençleştirmesi, sürekli yeni nesillerle aynı dili konuşması ve kişinin bu sayede çağı yakalama şansının daha yüksek olması. Adut kendini iyi yetiştirmenin hayati önemine inanmaktadır. Detayı önemsemeyi işe girişinde öğrenmiş: "Okulda iyi bir temel alıyorsunuz ancak hayatta kendinizi iyi yetiştirmeniz gerekiyor, pratik yapmadan olmuyor. 'Practice makes perfect' diye bir söz var, yani pratik, mükemmelleştirir." Malcom Gladwell'in Outliers (Çizgi Dışındakiler) adlı kitabını okuyan Adut, anlatıyor: "10 bin saat kuralı var. Kimse bir anda büyük bir yetenek olmuyor, bir işi en az 10 bin saat mutlaka yapmalısınız ki o konuda iyi olabilesiniz. Kitapta Bill Gates, Beatles örnekleri var. Ben her şeye emek vererek ulaştım."

İngilizce, Almanca, biraz da İspanyolca konuşan Adut, bir dönem Japonca da öğrenmeye çalışmış. Uluslararası bir şirkette çalışmanın kendisine önemli katkısı olduğunu düşünen Adut, şunları aktarıyor:

“Dünyanın pek çok ülkesinden farklı insanlarla çalışıyorsunuz. Farklı kültürlerin çalışma prensiplerini öğrendim. İngilizler, politik ve soğukkanlı. Japonlar’dan planlı ve belki de çok fazla detaylı çalışmayı, saygılarını öğrendim. İyiyi de kötüyü de görüyorsunuz. ‘Mükemmel iyiyi de kovar’ derler. Bir işi zamanında yapmanın, kararı zamanında vermenin her şeyin önünde olduğunu görüyorsunuz. Plan olmadan başarıya ulaşmak olmaz, bir rotan olması lazım. Yabancılarda bu disiplini görüyorsunuz. Türkler ise son dakikacı. Bunun da bir artısı var, aşırı pratikler, problemler karşısında hemen çözüm buluyorlar. Sürekli krizle başa çıkan bir ortamdayız. Avrupa’da ise sistem çalışıyor, sistem çökünce herkes şaşırıldı. Türkiye’de ise insan çalışıyor, sistemde zayıflığımız var. İnsan iyi çalışırsa sistem de oluşuyor, o çökerse sistem de çöküyor. İnsanı tanırsan doğru iş yaparsın. Her şeyin temelinde insan var. Türkiye’de iyi ekibinizin olması çok değerli. Çalışanlar, sürekli değişken bir ortamda yaşıyor, her yeniliğe adapte olmak zorunda. Türkiye’de genellikle adaptasyon çok yüksek, bunun sakıncasıysa şu; kriz dışı dönemlerde bu aşırı güven getiriyor, ‘yapırım, nasılsa’ diyor, bu da sıkıntıya dönüşüyor. Bir de erteleme huyu ortaya çıkıyor. Ben hep ‘ertelemeyin’ diyorum. Bu, biraz bizim hastalığımız, hep ‘hallederiz’ yaklaşımı söz konusu. Japonlar nasıl halledeceğini bir yıl düşünüyor. Bir Japon şirketinde çalışıyorum, merkez ofis İngiltere’de, bölge ofisimiz Polonya’da. Masaya oturduğunuzda bütün bu insanları doğru anlamak ve yorumlamak zorundasınız. Uluslararası şirketin katkısı bu, farklı kültürlerden gelen insanlara nasıl davranmanız gerektiğini görüyorsunuz, perspektifinizi çok daha genişletiyor.”

Seyahat etmeyi çok seven Adut, “Dünyanın her tarafına gidebilirim” diyor. Finlandiya’da kutup noktasına da gitmiş, Hindistan’a da, Brezilya’ya da. Türkiye içinde pek çok yere de... Adut, Hindistan’ın

renklerinden, insanın doğayla barışık halinden, Kanada’da farklı kültürlerin birarada huzur içinde yaşamasından, Japonya’daki Zen felsefesi ve insana saygıdan çok etkilenmiş: “Japonya çok kalabalık bir ülke, Tokyo dünyanın en kalabalık şehri. Ancak şehirde yürürken kimse kimseye çarpmıyor ve dünyanın en güvenli şehirlerinden biri, suç oranı çok az. Toplumun yapısı ve kültürü bunu sağlıyor.” Adut’un hobilerinden biri güneşin batışının fotoğrafını çekmek. Fırsat bulduğunda hangi fotoğrafı hangi ülkede çektiğini yazacak ve fotoğraflarını arşivleyecek. Adut’un bir başka hobisi ise yemek pişirmek: “Beni rehabilite ediyor.” Üniversiteye giden bir kızı olan Adut, spor yapmayı da ihmal etmiyor, eşiyile haftasonları en büyük zevki ise doğa yürüyüşü yapmak.

Sanata düşkün Adut, resim müzelerini gezmeyi, özellikle sinemayı, Avrupa sinemasını ve kendi deyişiyle biraz demlenmiş, zamanın süzgecinden geçmiş eserleri seviyor. Kitaplarda ise tercihi belgesel, tarih ve biyografi türü kitaplardan yana. Birden fazla kitabı birarada okuyor. Yurtdışı seyahatlerinde en büyük zevki ise kitap almak ve kitapçılarda zaman geçirmek. Şu aralar okuduğu kitaplardan biri de dijital yaşam üzerine: “İnternet düşünme şeklimizi nasıl değiştiriyor, onu anlatan bir kitap okuyorum. Günümüzde her şey çok çabuk. Detay, derinleşme, o fikrin üzerinde düşünmek azalmış vaziyette, bu yaşadığımız çağın bir sonucu aslında.”

“Çok enerjik, dinamik, çalışkan ve kolay pes etmeyen, dirayetli” bir yapısı olduğundan sözeden Adut, OKI Türkiye için “Biz bir ekibiz, ben genel müdürlüğünü yapıyorum. Biz ortak bir hedefe doğru koşuyoruz. Pratik olduğumu düşünüyorum, hızlı çözüme ulaşırım” diyor. Adut’un yaşam mottosu ise “Yaşam zor ama güzeldir.” Lusi Adut’a emeklilik döneminde iş yaşamındaki tecrübelerini paylaşabileceği gönüllü kuruluşlarda çalışmak cazip geliyor. Bir de Büyük Ada’da yaşamak.

OKI TÜRKİYE İÇİN ATILIM YILI

Lusi Adut, 2011 yılının, zor bir yıl olmasına karşın OKI Türkiye için verimli geçtiğini, Milli Eğitim, Gelirler İdaresi’nde, perakende, sağlık, üretim ve finans alanlarında pek çok projeye imza attıklarını kaydediyor. 2012 yılının hem Türkiye hem de OKI Türkiye açısından bir atılım yılı olacağını öngörüyor: “Avrupa krizi sonuçta Türkiye’yi de etkileyecek. Türkiye, bir süredir çok hızlı koştuğu için temkinli bir iyimserlik içindeyiz. Biz her zaman krizlerle yaşadığımız için bir şekilde buna adapte olabiliyoruz. Çok genç bir nüfusumuz var, bizim çok daha fazla çalışmamız ve bunun için üretmemiz gerekiyor.” OKI, 120 ülkede faaliyet gösteren bir Japon şirketi ve bu ülkelerde tek kadın üst düzey yönetici, ülke müdürü Lusi Adut. 1881’de kurulmuş çok köklü bir marka olan OKI, Türkiye’de sürekli ödülle taçlandırılan bir noktaya

gelmiş, Avrupa’da öne çıkmaya başlamış. Kaliteye ve istikrara önem veren marka, pek çok yeniliğe imza atıyor. Adut, renkli ürünlerin önem kazandığını, artık “bastıkça öde” ve yönetilebilir baskı sistemleri yönteminin öne çıktığını dile getiriyor.

